

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadékvitalhoz átvétel
 Egy évre — 10 kor.
 Negyedévre — 4 „
 Helyben házhoz hordva:
 Egy évre — 20 kor.
 Negyedévre — 5 „
 Vidékre postán csálítva:
 Egy évre — 24 kor.
 Negyedévre — 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hetű és ünnepek utáni napok kivételével.
 Cserkenstőség és kiadékvital:
 Nagyvárad, Apáca-utca 2.
 Auszrikenstőség késirtek visszaadására vagy megvásárlására nem vállalkozik.
 Előzetesek és hirdetések a kiadékvitalhoz intésendők.
 Egyre szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, szept. 12.

A morvamezei győzelem.

Nem messze a magyar-morva határszélől, Nyitramegyében hangos az élet. Békés háboru folyik ott, az osztrák és a magyar hadsereg próbálja meg a hadakozás mesterségét.

Robogó lovashadosztályok ménei tolnak keresztül a réteken, tompán dübörgő ágyuk ütegei gördülnek végig a göröngyös utakon, nyomukban kék bakák tengere hömpölyög s köszöntik egymást mindenfelől ropogó puskatüzzel.

Keiten gyönyörködnek a gyilkos fegyverek békés játékában: az egyik meggörnyedl, megöszült az uralkodás terhei alatt, a másik mostedzi fiatal tagjait a jogor súlyának elviseléséhez.

A magyar király és a német trónörökös fognak kezét nem messze a Morva partjaitól, magyar és osztrák katonák viharos éljenzése közepett.

Es ekkor megdobbán a szive egy harmadik fejedelmi személynék — ott lent a föld alatt.

O is fogott kezét valaha a Morva folyótól nem messze egy német császárral. Kemény csata után, a kivivott győzelem büszke tudatában szoritott kezét az Árpádok ősi családjából eredt fiatal magyar király a kicsike Habsburg-grófból egyszerre császárrá lett Rudolfal, a kinek ő mentette meg trónját, birodalmát és családjá jövőjét.

Akkor mondotta Habsburgi Rudolf német császár negyedik László magyar királynak, hogy sohasem fogja ellefedni azt a szolgálatot, melyet Magyarország neki tett.

Micsoda lelkes éljenzéssel fogadták a magyar és kún levették ezt a császári kijelentést! Még az elesetteknek is jól eshetett a sir sötétje, mert hiszen azzal a tudattal mentek át az örök álm országába, hogy az ő vérük árán sikerült Magyarországnak egy baráti szomszédot biztosítani: a Habsburgok Auszriáját.

Megdobbán most e holt hősök szive is, feszült figyelemmel hallgatnak a közeliükben folyó újabb békés harczra s egyesülnek vitéz királyukkal, IV-ik Lászlóval a vágyban: bárcsak ők is ott lehetnének e gyakorlaton és látnák, mekkorára fejlődött Magyarország a megmentett Auszria hálája és barátsága következtében.

Magyar és kún levették, jobb nektek odalenni pihenni és semmit sem látni.

Mire keserítsétek el sziveteket azzal, hogy látjátok utódaitokat pompás katonáknak, de egyik sem magyar katona? Habsburgi Rudolf czimere alatt harcolnak valamennyien, magyar vezényszó alig-alig hallatszik másutt, mint néhány piros-zsinóros honvédezednél.

Lemennétek az ismerős falvakba, jó bort kérni a menyecskéktől? Széles képű tót nénikék fogadnának, akik értelmetlenül mosolyognának a magyar beszédekre.

Királyotok, vitéz negyedik László pe-

dig épen nem ismerné ki magát. Csodálkozva látná, hogy az ő népe is, Ottokáré is a Habsburgi Rudolf zászlájára esküdve, vonul csatába. Nem szeretik egymást, mind a ketten közösen ellenségül nézik az osztrákot, az osztrák viszont titkos reményekkel tekint a szomszéd birodalom ifju trónörökösére, hogy fér meg ennyi széthuzó csoportozat egymás mellett békeségben?

Kun László visszaemlékeznek Habsburgi Rudolf szent ígéretére is és kutatná, ha vajjon megtartották-e ő és utódai? E tekintetben még szomorubb válaszokat nyerne s talán elkeseredve szállana vissza sirjába, álmodni a szebb multról, talán elkeseríteni az életet, hogy ne törődjenek a szomoru jelenet, hanem álmodjanak a dicső multakról.

Ne zavarja hát a multak hős alakjait a határainkon folyó hadgyakorlat. Ne a multakról eimélkedjünk a Morva folyó partjain, hanem a jövőről.

Multunkban nagy szerepet játszott a Morva folyó, azt fog játszani jövőnkben is.

Ahol most a közös hadsereg csatározgat, ott ütköznek össze a két állam gazdasági érdekei is: a magyar-osztrák határon. Evek óta folyik a harcz s mig a fegyveres háboruban magyar, német és cseh együtt küzd, a gazdasági harczban ellenünk vannak Habsburgi Rudolfnak is, Ottokárnak is népei.

Nehéz a harcz — és mégis győzni fogunk, mert győznünk kell. Csak ne fe-

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZAJA.

Házi béke.

Személyek: *Moberly Richard, Fanny*, a felesége.

(Kis szalon egy villában. Jobbra és balra ajtók. A kandalló előtt két karosszék. Balra pamlag, a másik oldalon asztalka, rajta konyakos, likörös és szódavizes üvegek. A kandalló parkányán XV. Lajos korából való ütő óra.)

Fanny (egyedül ül a kandallónál, ölében kézimunka. Türelmetlenül tekint az órára): Tizenegy! (Nehézzen visszafojtott izgatottsággal ismétli): Tizenegy! (Kivütről lépések hallatszanak). Végre! (Himez).

Richard (sielve belép, nejéhez megy és meg akarja csókolni. Amaz visszautasítja és buzgón tovább dolgozik, anélkül, hogy fölveinó a tekintetét. *Richard* meglepetvő nézi. *Fanny* sértődötten feláll. A férj olyan mozdulatot tesz, mintha vissza akarná tartani.)

Fanny: Kérlek, engedj! (*Richard* követi a szemével. A nő az ajtónak tart, ott még megfordul s ünnepiesen szól): Mindennek vége köz-

tünk! (Kiront a szobából. A férfi követni akarja, de az ajtó becsapódik az orra előtt.)

Richard (egyedül. Egészen meg van dőbbenve s önkéntelen mozdulatai mutatják, hogy nem tudja felfogni a neje haragját. Talán csak tréfál? Olyan arczal, mintha közeledő zivatarral készülné, a karosszékbe temetkezik, újságot vesz a kezébe s olvasni kezd olyan módon, amelynek az volna a jelentése, hogy ő ura a helyzetnek).

Fanny (visszatér és daczosan *Richard*-hoz lép): Azt hiszed tehát, hogy ez így megy tovább?

Richard (csodálkozva föltekint).

Fanny: Miután az éjszakán át vártalak, azt hiszed, hogy boldogságban uszom, hogy most melled ülhetek és nézhetlek, mig újságot olvasol?

Richard (föl akar állani).

Fanny: Csak maradj, kérlek... Egyáltalán nem akarlak zavarni. Természetesen találok, hogy most, miután az egész napot a házon kívül töltötted, nagyon fáradt és lehangolt vagy, egy kicsit pihenni óhajtanál.

Richard (felélni akar).

Fanny: Sajnálom, hogy vártam reád. Ha tudtam volna, hogy éjfélig nem jössz haza...

Richard (az órára néz)

Fanny: Ez itt legalább egy órával késik.

Richard (megnézi a zsebóráját).

Fanny: De mi van abban, az idő nem játszik itt szerepet... Tizenkettő, egy, kettő, vagy három óra van, az neked mindegy... Ha te jól mulatsz...

Richard (közbe akar szólni).

Fanny: Ó, tudom... Ok nélkül nem várakoztattál, kínzottál volna... és éppen ma, a születésem napján. M-rt ma van, ha ugyan telj-seg meg nem feledkezéél róla...

Richard (ültakozni akar ellene).

Fanny: De én átlátok a szítán.

Richard (mosolyog).

Fanny: Ne vess c-ak. Ha tudnád, mennyire tisztában vagyok ezzel a mosolyal.

Richard (tovább mosolyog).

Fanny: Bizonyára találkoztál Verney kisasszonnyal abban a percben, mikor a londoni vonatra akartál szállni.

Richard (csodálkozó arczot vá).

UJ ÜZLET!!

REIN JAKAB cipő-, kalap- és férfi-divatáruháza.

Nagyvárad, Zöldfa-utca, „Zöldfa” szálloda.

A város rohamos fejlődése szükségessé tette, hogy az európai nagyvárosok mintájára **czipő-, kalap- és férfi divatcikkekben különlegességi üzletet** rendezzek be, hol mindennemű férfi divatcikkek a leg-szebb és legegységesebb kivitelben kaphatók. — *Férfi ingek, gallérok, kézelők, harisnyák, sétabotok, kalapok, férfi- és gyermek lábbelik, pipere cikkek* stb. óriási nagy választékban. — A n. é. közönség minden rétege, üzletben oly kiszolgálást nyer **tartós, divatos, finom és elegáns** áruim beszerzése mellett, hogy rövid idő alatt megvalósulva láthatom azon reményemet, hogy az egész városban a hálás közönség megjutalmazza törekvésemet azzal, hogy egyik a másikkal fogja ajánlani:

Vásároljunk **Rein Jakabnál**, mert ott hallatlan olcsó, jó, szép és elegáns minden. 314

Meglepetés! 8000 darab mintanyak-kendőt osztok szíjjel.

Szíves látogatást kér tisztelettel **REIN JAKAB**.

ledjük, hogy ma a fegyverek változtak: Kun László karddal győzött, nekünk tudással, kitartással és szellemi fölényvel kell győznünk.

Ez lesz az igazibb, szebb, dicsőbb morvamezei győzelem.

Dr. K. A.

Kiutasított pángermán igazgató.

Temesvárról jelentik, hogy Cramer Alvin pángermán szerkesztőt a következő megokolással utasította ki a városból Bandl Rezső főkapitány:

Cramer Alvint, a ki lapjában a németeket mindig a magyarok ellen igatta, működéséért közveszélyesnek tartottam, mindazonáltal a sajtótörvény határozmányainak figyelembevételével igazgatója semmiféle közigazgatási vagy rendőri intézkedést nem alapíthattam. A midőn azonban igazgatóival a büntetőtörvény korlátait is túllépte és jogerős bírói ítélettel is a magyar nemzetiség elleni igazgatónak jelezte, kötelességem volt ellene mint a közbéke veszélyes egyén ellen az eljárást megindítani. Intézkedéseimnek egyedüli indító oka az, hogy mint bíróilag elítélt nemzetiségi igazgató közveszélyes egyén. Ha a rendőrhatalomnak joga van a közbéke veszélyes egyének ellen rendőri intézkedéseket tennie, mindenesetre kötelessége a legnagyobb szigorral eljárni oly egyén ellen, a ki mint magyar állampolgár Magyarországon a magyarok ellen igazgat. Ezen indító okoknál fogva Cramer a bírói ítélet alapján, tekintettel közveszélyes voltára, a mely azonnali intézkedést követelt, kiutasítottam és felebbezésre való tekintet nélkül az 1901. XX. t.-cz. 8 ik §-a alapján ítéletemnek azonnali végrehajtását rendeltem el.

A főkapitány orálys intézkedése a városban általános megalégedést keltett. (M. T. I.)

Oroszország és a sipka-szorosi ünnepélyek.

Pétevári hírek szerint a csár megbizta Nikolajevics Miklós nagyherceget, az orosz lovasság mostani főfelügyelőjét, hogy az e hónap második felében képviselje őt azokon a jubileumi ünnepségeken, melyeket annak emlékére tartanak, hogy az orosz-török háboruban

Radetzkij tábornok a Sipka-szorosban tönkretverte Sulejman török pasát. Nikolajevics Miklós nagyherceg, az 1891-ben elhunyt idősb Nikolajevics Miklós nagyhercegnek fia, nagybátyja a csárnak. Az idősb Miklós nagyherceg tudvalevőleg az orosz sereg fővezére volt az 1877-iki hadjáratban.

Az ünnepségek egy részét képezi a sipka-szorosi orosz templom felszentelése s a bolgár hadsereg nagy hadgyakorlata, mely ismételni fogja az orosz hadseregnek 1877-iki stratégiai mozdulatait. A csár tehát nem teljesítette a bolgár fejedelmek azt a kérését, hogy személyesen utazzék be Bulgáriába. A csár parancsára Kuropatkin tábornok is Bulgáriába utazik, számos magasrangú orosz tiszt társaságában. A bolgár hadsereg hadgyakorlata tehát mintegy az orosz hadikormányzat ellenőrzése alatt fog végbemeenni s Kuropatkin voltaképen szemlét megy le tartani a bolgár hadsereg fölött.

Tekintettel arra, hogy a katonai ünnepségek egy orosz nagyherceg és az orosz hadsereg legfőbb vezéreinek a jelenlétében folynak le, nem lehet tőlük elvitatni a politikai jelentőséget. A legújabb intézkedések szerint a sipka-szorosbeli emlékünnap tisztán katonai jellegű lesz, mert Oroszország azt kívánja, hogy az ünneptől mindenféle nemzetiségi és politikai tüntetés távol tartassék. A hat bolgár önkéntes zászlóalj veteránjai elhatározták, hogy nem vesznek részt az ünnep-n. A bolgár hadügyminiszter megtagadta az idegen katonai attasék kérelmét, hogy az ünnepek keretében ülesztett hadgyakorlatokon jelen lehessenek. Ennek következtében Oroszország és Bulgária maguk között maradnak az ünnepek.

A sasvári királygyakorlatok.

Sasvárról táviratozzák a »Bud. Tud.«-nak: Egész éjjel nagy záporosó volt és még mindig esik. Noha a hadgyakorlatokra nagyon kedvezően az idő, a felsége főhadiszállása előtt a kora reggeli órákban igen élénk volt az élet. Ő felsége a német trónörökös kíséretében

háromnegyed 7 órakor lejtött a piacra, a hol ekkor már a hadgyakorlatok fővezetősége, a kíséreték és az idegen attasék várakoztak. Ő felsége az attasékkal egy negyed óráig cerclet-tartott, ezután lóra ült a társaság.

Ő felsége a »Lunari« nevű nyolcz éves barna paripát lovagolta, a német trónörökös a »Pires« nevű tíz éves pejkancazt. Mind a két állat pompás angol főlvér. A fényes társaság élén az uralkodóval, a kinek balján a lovon is déleceg német trónörökös haladt, nyugati irányban a tíz km.-nyire fekvő Kuklóra lovagolt, hogy a két fél lovasságának összeütközését szemlélje.

Sasvárról táviratozzák a »Bud. Tud.«-nak: Az a térség, a melyen a nagy hadgyakorlatok lejátszódnak, általában a Morva és Vág között terül el; egyrészt a Kis-Kárpátok, a Fehér-Kárpátok és a Morva-Szilézai-Kárpátok szelik át; részben a Morvaig terjedő hegy és dombvidék tölti ki.

A Kárpátok erősen tagozott és sűrűen erdősített középhegysége e gyakorlatok alkalmával csak átvonulási terepként jön figyelembe a Felső-Magyarországból közeledő hadseregetestekre nézve. A tulajdonképeni harcoknak színhelye a holics-szenicz- és rohrbachi vonaltól délre és nyugatra eső csapatok számára a közlekedési vonalokon kívül eső részében is jól járható térség lesz; különösen a Mávától délre a Chvojaiczáig jellegzetes terepalakulatok nyomulnak előtérbe, a melyek átnézetességük következtében is különös előnyöket nyújtanak nagyobb csapatgyakorlatok számára.

A folyók közül csak a Morva bír nagyobb jelentőséggel, mivel a gyakorlatok szempontjából tekintetbe jövő terepen, Gödingtől lefelé menet akadályt képez és csak ezen helység mellett, továbbá Landshut és Hohenau mellett van átbidalva, a tábori áthidalás pedig 1 és fél — 4 és fél hidvonatot igényel.

Az uthálózat aránylag sűrű, de kevésbé jó; az utak többnyire hosszú defitűkben haladnak át a hegységen. A terep a Kárpáthegységtől eltekintve eléggé járható. A Morva mentén és a Mávától délre, valamint a Kis-Kárpátoktól nyugatra elterülő részen kiterjedt erdőségek

Fanny: Erzem, hogy igazam van . . . Ne próbáld tagadni . . . Azzal csak súlyosabbá teszed a bünt. Egy bérkocsin aztán visszahajtatnál vele . . . ebédelt-tek s aztán folytatás következett a Gaite-ban . . . O, ez a kaczer, utálatos porték! Nagyon is jól ismerem!

Richard (védekezni akar).

Fanny (nem enged szóhoz jutni): Igen, igen . . . Tudom már, mit akarsz mondani: Londonba kellett menned, hogy részt vegyél a kereskedelmi minisztérium tagjainak rendezési lakomáján . . . valamennyi tisztviselő nő és tiszte. koru . . . Az elnök meg éppen tul van a nyolczvanon . . . Ha valami lett volna, mindenki elvitte volna magával a fel-ségét.

Richard (pompásan mulatva, felelni akar valamit).

Fanny: Unatkoztál ott a legnagyobb mértékben. De ezt nem hiszem. Biztosan legkedvesebb oldaladról unatkoztál be. Nagyon szeretetreméltó tudsz lenni, ha akarsz.

Richard (ültakozó mozdulattal tesz).

Fanny: Én mindenesetre csak hallomásból tudom.

Richard (mosolyogva fejt csóválja).

Fanny: A kedveskedéseidet mások számára teszed el.

Richard (gyöngéd tekintettel közeledik nejéhez).

Fanny: Nem . . . nem . . . ne fáradj . . . én csak a feleségem vagyok . . . Hogy neked tessek, arra nem vagyok elég — ru!

Richard (elkomolyodik).

Fanny: Aki a tetszésedet meg akarja nyerni, legyen sápadt, sovány és feltűnő izléstelenséggel öltözködjék. Ha egyszer Verney Flórárt láttuk, könnyen elképzelhetjük, miféle nőket tartasz te szépnek.

Richard (f jét csóválja).

Fanny: Es egy ilyen madárijesztő merészt, igen, merészt nálam látogatást tenni.

Richard (vállat von).

Fanny: Persze, te ezt természetesnek találod. Doktor Verney, a Flóra apja legjobb barátaink egyike volt . . . naponkint háromszor is járt nálad, mikor kanyarodt volt . . . én és Flóra együtt játszadoztunk gyermekkorunkban.

Richard (malmozik az ujjával).

Fanny: Te azonban nem is sejtöd, mennyit beszél mindenki arról, hogy olyan gyakori vendég vagy a Verney-házban — mialatt én szerencsétlen reggeltől késő éjszakáig egyedül ülök itt bánatommal és halálra unom magamat.

(Eddig ónagysága megszakítás nélkül beszélt. A szavak csak úgy özönlöttek a szájakából, anélkül, hogy egy percnyi szünetet tartott volna. Az utolsó szavaknál azonban végre megállott, hogy mély lélekzetet vegyen. A férj azt hiszi, hogy befejezte mondókáját és fölemelkedik székéből.)

Richard (fölnyitja a száját).

Fanny (gyorsan elébe vág): Ha Verney ur vendégszerető, nyitl házat visz, hát ez jogában van . . . Mindenki ura magának.

Richard (minthogy meghusult az a kísérlete, hogy végre szóhoz jusson, csalódva ismét visszaül a helyére).

Fanny: Mégis különös, ha az ember elgondolja, hogy csodáltni valót találsz egy táncztanítónő lányának a lényén.

Richard (bámuló arccal vág).

Fanny: Ez megiep téged? Ea nagyon jól emlékszem rá, mindig mondta a mama, hogy Verneynő tánczot tanított egészen addig, amikor a doktorral megismerkedett . . . sőt egészen az eljegyzésükig (Ajkába harap, mintha saját magát hazugságon kapta volna, de azért hidegvérrel tovább folytatja): Igen, kitűnően tanította a gavottot, a menüet, a kerengőt . . .

Richard (hiteltelkedve néz rá).

Fanny: Nem hiszed? Persze, az ilyen gondolat porba döntenné a bálványodat, az ideált.

Richard (összehuzza a szemöldökét).

Fanny: Oh, ezer bocsánat! Jövöre csak dicsőimnuszti fogok zengen Flóráról. Minden amit csak tesz, épp olyan szép, kedves, dicsőrtes lesz az én szememben, mint a tiedben. Rabolja csak el nyugodtan a férjem szívét, hozzon romlást erre a házra, mely egykor oly boldo volt . . . Nem akarok panaszkodni, jónak, egészen természetesnek akarom tartani . . .

Richard (elfásultva, meg sem mozdul).

Fanny: Ez még nem elég neked? Laboruljak Verney Flóra előtt, azt mondjam, hogy a viselkedése éppenséggel elbájol? . . .

vannak ugyan, de számos átjáróval. A Vág-völgyéből a Morva-völgyébe vezető vágóhelyi, pöstyéni és nagyszombati főutvonalak *Szeniczenél, a Malina* völgyében egyesülnek és Herrv előtt *Göding* és *Hohenau* felé folytatódnak.

A Kárpátok irányában csak két utvonal vezet át, az egyik a Morva-völgyéből *Holicsig* és azután *Sasváron* és *Morva-Szent-Jánoson* át *Pozsonyig* és a másik *Magyar-Bródtól* *Welkán*, *Szeniczen* és *Jabloniczán* át *Stomfáig*. Azonkívül kivált a hadgyakorlatok területének nyugati részét számos kocsit és országut részlet keresztezi.

Helyiségek szintén csak a nyugati részen fordulnak elő sűrűbben; kivált a *Morva* és a *Mlava* völgyében vannak igen nagy helységek, a legkiválóbbak ezek közül: *Skalitz*, *Holics*, *Sasvár*, *Szent-Miklós Szenicz* és *Szobotist*.

Szeptember 10-ének estéjén mind a két fél elfoglalta a hadgyakorlatok vezetősége részéről megállapított kiindulási pontokat.

Szeptember 11-én szünnap volt, de már a nap deli órájában megkezdődött a harcserző viszony, a mely eltart a hadgyakorlatok végéig.

Ennek következtében már szeptember 11-én déli 12 órakor utnak voltak indíthatók a két fél felderítési szolgálataira rendelt járőrei és különítményei, valamint mind a két fél részéről oldaltól kisebb gyalogsági csapatok voltak kiküldhetők, a két hadsereget csoport zöme alkalmasiat csak szeptember 12-ének reggelén indul utnak.

Az egymással szemben álló felek immár az érintkezéstől teljesen el vannak zárva, a felderítési és biztosítási szolgálat pedig éppen úgy kezeltetik, miként a háboruban. A harc megszakitása az egyes hadgyakorlati napokon mindannyiszor szintén harcserzőleg fog történni, valahányszor a két féllel közölték a hadgyakorlatok fővezetősége részéről megállapítandó határvonalakat.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

UJDONSÁGOK.

Nagyvárad jövő évi virilisei.

A nagyvárad városi adóhivatal összeállította azon 170 adót fizető névjegyzékét, akik ez idő szerint a legtöbb adót fizetik Nagyváradon. Ez a névjegyzék csak a tényleg fizetett egyenes adóösszegek alapján készült.

A törvény azonban intézkedik, hogy az ügyvédek, tudorok, kereskedelmi és iparkamarai tagok adóját, ha az illetők ezt kéri, kétszeresen számítják a legtöbb adót fizetők névjegyzék összeállításánál, s ezen kétszeresen számított összegnek megfelelő helyen kerülnek a névsorba.

Az adóhivatal által összeállított névjegyzék most van közszemlén s felhívjuk azokat, akik a kétszeres adószámításra jogosultak, hogy érdekeik megóvása végett mielőbb jelentkezzenek a város főjegyzőjénél, mert ellenkező esetben csak tényleg fizetett adóösszegek fog a virilisek névjegyzékének összeállításánál figyelembe vételni.

Az igazoló-választmány tegnap délelőtt már ülést tartott, s a legtöbb adót fizetők névjegyzékének összeállítását keddre, szeptember 16-ára tűzte ki. Adójuk kétszeres számítását tegnap tíz adózó kérte, akik mindannyian igazolták, hogy adójuk kétszeres számítása jogosult.

Mint értesülünk, már több észrevétel is adatott be egyes virilis-jelöltek ellen. Így felszóltak az ellen, hogy a Moskovits-család hat tagja szerepel két gyártelep után a legtöbb adót fizetők között.

Az elmúlt évben a közigazgatási bíróság azon okból utasította el a hasonló felszólalást, mert nem volt kellőleg igazolva, hogy az egyesekre kivetett adó tulajdonképpen a két gyártelep jövedelmi adója.

Ugyancsak felszólalás érkezett be Fűchsl és Uilmann virilis-joga ellen.

* Kinevezés. Az igazságügyminiszter *Makay* Kálmán élelvi járásbírói aljegyzőt ugyanazon járásbíróshoz jegyzővé kinevezte.

* A vízvezeték vizsgálata. Nagyvárad város vízművét *Farkas* Kálmán műszaki tanácsos megvizsgálja. Ez megnyugvással szolgálhat a város közönségének. *Farkas* Kálmán a jövő héten újból vizsgálat alá veszi a vízvezeték s ez alkalommal bizonyára nyilatkozni fog arra nézve is, hogy miként kerülhetek a vízbornyuk nemrégiben a vízvezeték csőhálózatába. *Farkas* Kálmán hétfőn este érkezik Nagyváradra s kedden délelőtt megtekintí a vízművet s résztvesz a vízvezeteki bizottság ülésén.

* Elhalasztott zárandoklat. A tanítók zárandoklatának rendező bizottságától vettük a következő értesítést: Van szerencsénk üszfelettel értesíteni, hogy a magyar katolikus tanítók által folyó évi szeptember hó 16-ára tervezett zárandoklat a közönséghez képest f. évi október hó 21-ére lön elhalasztva. Az utazási feltételek és költségek ugyanazok maradnak, amelyek a rendező bizottság által f. évi augusztus hó 2-án kibocsátott felhívásban és programmban foglaltaknak. Egyedül a jelentkezési határidő változik, amennyiben f. hó október hó 7-ig lehet a rendező bizottságnál Esztergomban jelentkezni. Ide kérjük az utazási előleget, vagy az egész költséget a mondott napig beküldeni. A pénzek ft. Számord Ignác óvónő-képezdei igazgató, (Esztergom, Sz.-Anna-tér) mint pénztárnokhoz is irányíthatók. Tudomásunk szerint október havában úgy a tengeren, mint Olaszországban a legkellemesebb időjárás szokott uralkodni. Az utazás élvezeteit önöfoglalva az időjárás is emelni, hatványozni fogja. Bátrak vagyunk azért üszfelettel kérni és reményleni, hogy e hódoló, de egyuttal tanulmányi zárandoklatához hazánk katolikusai minél tömegesebben fognak csatlakozni. A magy. kath. Tanügyi Tanács megbízásából és nevében. Esztergom, 1902. szeptember 10. A rendező bizottság.

* Nagy tűz Székelyhídon. Tegnap délelőtt hírek terjedtek el Nagyváradon, hogy Biharvármegye egyik virágzó nagy községe: *Székelyhid* ég. Szerencsére ez a hír nem volt igaz, ilyen alakban. Délelőtt az u. u. Vecsernyesoren kigyuladt egy ház s az óriási szélben a tűz csakhamar ácsapott a szomszédos házakra. A lángtengerben az összecsdült nép alig bírt valamit menteni s csak arra szorított, hogy a többi házakat megmentse. Délután két órára sikerült a tüzet lokalizálni. Összesen négy sze-

(Fanny ismét szünetet tart s ezuttal könnyű volna a beszéd fonálát átvenni tőle, de Richard a vállát vonogatja, mintha minden bölcseségének végére jutott volna már.)

Fanny: Az erkölcsi érzés kissé távol maradt tőled, hogy még egy szavad sincs, nem is tartod érdekesnek, hogy felelj.

Richard (feléje fordul es beszélni akar).

Fanny (gyorsan): Szót se! Szót se!

Richard (feléje tart).

Fanny: Ah, tán még kezét is akarsz emelni rá! Szép! Nem állok ellent.

Richard (véget akar venni a tragikomikus jelenetnek s az ajtóhoz megy).

Fanny: Haha! Nincs hozzá bátorságod. Pélsz, hogy a szobaleányok csöngötek... segítségemre kiállok.

Richard (visszatér).

Fanny: De tévedsz. Szégyelmem magamat, hogy boronyt provokáljak s a saját esetédek igazi kiváltó okát lassan ak.

Richard (olyan arcot vág, amely világosan mutatja, hogy ezután még inkább hallgani fog).

Fanny (ismételve): Igen, hogy igazi kiváltó okban állsz nek.

Richard (idegen végignézi s aztán a szőnyeg vizsgálatja, mintha még sose látta volna s mintha senki se volna jelen).

Fanny (nég izgatottabban): Hallod, mit mondok?

Richard (mintha mitsem hallana, ismét előveszi az újságot).

Fanny: Ugy? ... Más férfi legalább egy

barátságos pillantással, egy meleg szóval kibékülésre vezetné a feleségét, aki boldogtalan és kétségbe van esve... Olyan nehezen esik ez neked, nincs benned egyetlen szikra részvét sem?

Richard (látnivalóan megindult kissé. Lejti kezéből a lapot. De mielőtt felelhetne, az asszony tovább folytatja).

Fanny: S ha meggondolom, mit is kérek tőled: semmi mást, csak hogy számolj be, hol voltál reggel óta?

Richard (felelni akar).

Fanny: Hogy belásd, milyen ballatlan dolgot művelél az éjjeli kimaradásoddal.

Richard (szóhoz akar jutni, de nem tud most sem).

Fanny: Es még meg sem akarja hallgatni! (Sírva fakad s a szófára veti magát).

Richard (résztvevően néz rá).

Fanny (zokog): Oh mamám!... mamám!

Richard (fölkel s az asszony vállát megérinti).

Fanny: Hagyj el! Nem kell a kicsikart, bizelőd részvét! Te köszívű! A végletekig akartál vinni. Most elérted. Mit akarsz még?

Richard (ürelmetlenül jár föl-alá).

Fanny: Igen, igen, tudom... Meg kéne adnom magamat a sorsomnak... Van ilyen ehanyagolt asszony akárlány... Pedig mindenképp bizott benned. Csak a Róza tánt látott tisztán.

Richard (aki a kandallónál állott, erre visszafordul.)

Fanny: Ne csodálkozz. Ha hetvenkétéves volt is, jobb szemem volt, mint nekem. Sokszor mondta: »Fanny lelkem, vigyázz, ez a férfi nem az, aminek látszik.«

Richard (dühös lesz).

Fanny: »Ez egy napiópó, aki halálra fog keseríteni.«

Richard (az utóbbi szavakra olyan világosan kimutatja haragját, hogy a papírvágó fakés, amelyet kezében forgatott, egyszerre kettétörik.)

Fanny: Ahá, ez a válaszd...

Richard! (dühét megfélekezve, az asztalhoz megy, s egy pohár szódavizet iszik.)

Fanny: Látom, hogy neked jól esik, ha kinezhetsz. (Zokog.) És... éppen ma... a szü-le-té-sem napján... Ne mondj semmit, ne tagadj. Ugyis hazudnál...

Richard! (a közönség felé néz, mintha tanúnak akarná fölbíjni. Aztán mosolyogva nejehez fordul).

Fanny: Igen, ne vess csak!

Richard: (mintha eszébe villant volna valami, csöndesen egy kis bársony-tokot vesz ki a zsebéből és átnyújtja az asszonynak.)

Fanny: (ránéz s elolvassa a felirást): Kedves jó Fannyjának huszonkettedik születésnapjára. Hü férje. (Richardhoz): Ah! Ezért utaztál Londonba? Emiatt kellett távol maradnod? (Örömtől sugárzó arczzal.) Ez szép tőled. Mennyire szeretlek egyetlen, édes uram! (Kartját gyöngyöden Richard nyakára fonja).

— Függyöny. —

gény ember háza égett el; az épületekből alig tudtak valamit kimenteni. A tüzoltók derekas munkát fejtettek ki s jórészt nekik lehet köszönni, hogy az egész utcásor a lángok martaléka nem lett. Bővebb részletet még csak holnap tudhatunk a nagy tüzről, mert Nagyváradi-Székelyid között a telefon vonal megromlott s így tegnap délután megszakadt a telefon közlekedés.

*** Megyék és városok monografiájának kiállítása.** Az országos történelmi emlékek múzeuma a városi és megyei törvényhatóságokat megkereste, hogy a területükre vonatkozólag megjelent monografiákat, valamint egyéb történelmi munkákat e hó közepéig küldjék be. E művekből Kozlovskij Kossuth Lajos születésnapja idején megnyitandó történelmi kiállítás egy külön osztályt rendeznek be. A kiállítás látható lesz a Mátyás-szobor leleplezése idején is. — Arra is felkérte a múzeum a törvényhatóságok vezetőit, hogy a területükön levő történelmi emlékek (szobrok, nevezetesebb emléktárgyak és táblák, történelmi épületek stb.) kabinet képeit hasonló képen küldjék be azok felállításának idejére, történelmi adataira vonatkozó rész megjelölésével. Kivonatossá kell küldeni, a hol meg van az az emlékmű miniatúra készítményét is, kiállításra czélra örvendetes lenne, ha amatőr fényképezők is buzgólkodnának a levételek körül.

*** Temetés.** Impozáns részvét mellett temették el tegnap délelőtt özv. dr. Giraud Ottomárné hült tetemét. A gyászház udvara szorongásig megtelt előkelő közönséggel. A szertartást Dencs János tb. kanonok végezte segédlettel. Majd megindult a díszes gyászmenet a premontrai rend templomába, hol gyászmisét tartottak a megboldogult lelkiüdvéért, minek végeztével az olasz-i nagytemetőben levő családi sírboltban helyezték örök nyugalomra a megboldogultat. A remekművű érzéköporsót teljesen elborították a szíbbnél-szebb koszorúk, melyeknek felirata a következő volt:

Felejtethetlen anyáknak — Vilma és Arpád. Öszinte részvéttel — Darvassy Lajos és családja.

Igaz részvéttel — Guttmann József és családja. Résztvéte jeléül — id. Rima öczy Kálmán és neje.

Igaz részvéttel — Lőrinczy Gyula és neje.

Öszinte részvéttel — Kárpáti Miklós és neje.

Igaz részvéttel — özv. Kelepecz Lajosné.

Tisztelete jeléül — Luy Endre.

Tisztelete jeléül — Mandár Gyula.

Igaz részvéttel — Vladár Mihályné.

Legmélyebb részvéttel — Jusztin Károly és neje.

Szeretete jeléül — özv. Rimler Károlyné.

Szeretete jeléül — özv. Busch Dávidné.

Tisztelete jeléül — Mányi Mihályné.

Szeretete jeléül — özv. Széles Lajosné.

Szeretete jeléül — özv. Holvéd Vilmosné.

Résztvéte jeléül — a városi iparügyi osztály személyzete.

Felejtethetlen komaasszonynak — Kövér Imre és családja.

A díszes temetést Weiszlovits Adolf és fia temetkezési intézete rendezte.

*** A becsületes megtaláló.** Szomorú sors érte a múlt kedden Fülöp Mihály hidegkúti lakost, a kit előbb kirabolt egy barátja, azután pedig agyonlőtte. Fülöp a múlt vasárnap vásáron volt Ragács Pal jó barátjával. A vásáron Fülöp hat ökröt adott el 1700 koronáért és a mikor az ökrök árát megkapta, jó barátjával betértek egy vásári sátorba. Fülöp a kellestől többet ivott és részeg állapotát a jóbarátja arra használta fel, hogy mikor a sátorból távoztak, egy félreeső helyen kivette Fülöp pénztárcáját. Hogy azonban a gyanút magáról elhárítsa, a jóbarát elvitte Fülöpöt egy másik korcsmába s mialatt ott mulattak, Ragács az asztal alul felemelt egy pénztárcát, amelyben Fülöp részeg fejjel is felismerte a saját pénz-

tárcáját, de már akkor csak egy 20 koronás bankjegy volt benne. Fülöp először azt hitte, hogy valaki más lophatta ki a pénzt, pajtására nem is gyanakodott, de azután meggyőződött, hogy a tolvaj senki más nem lehetett, csak Ragács. Másnap este Fülöp odahaza a korcsmában beszélt az esetet több ott lévő embernek, a mikor a nyitott ablakon keresztül belöttek a korcsmaszobába s Fülöp hátulról fején találva lebukott és meghalt. A tettest Ragács személyében elfogták és átadták a csendőrségnek.

*** Agyonvert ember.** Alsó-Lugos határában tegnapelőtt egy hullát találtak, a kiből az arra járó emberek Ursz Tógyer felső-lugosi gazdára ismertek. Az összevert hullát, melynek fején bortal ütött mély seb tátongott, becszállították a községbe s a csendőrség legott megaditotta a vizsgálatot. A nyomozás csakhamar kézzekerítette a gyilkost Puris Lőrincz alsó-lugosi gazda személyében, a ki be is vallotta tettét s tettének okául azt állítja, hogy Ursz Tógyer régi adósa volt neki és sohasem fizetett, pedig többször tehette volna. Tegnapelőtt is vásárról jött haza, amire ő régi adóssága megfizetésére szólította, de Ursz hallani sem akart róla, mire ő erőszakkal akarta elvenni tőle a pénzt. Erre dulakodni kezdtek, s veszekedés közben egy ütött halántékon Ursz Tógyert, hogy az belehalt.

*** Nagyváradi a Wesselényi-szobor leleplezése.** A haza kiváló fiának, Wesselényi Miklós bárónak Szilágyvármegye hazafias közönsége által Záhony emelt szobrának e hó 18-án tartandó ünnepélyes leleplezésén Nagyváradi város is méltó módon fogja magát képviselni. Bordé Ferencz főjegyző vezetése alatt két törvényhatósági bizottsági tag vesz részt az ünnepélyeken és leteszik a szobor talapzatára a város színeit viselő hatalmas koszorút, melyen a következő felirat van: Nagyváradi város közönsége — Wesselényi Miklósnak.

*** A török császár sógora.** Veszedelmes csalót tartóztatott le tegnap Rákos-Keresztúron a csendőrség Karanovics Iván személyében, a ki Abdulah N. effendi a szultán sógorának, majd pedig a szultán testőrének adta ki magát s így sorba járta a jobb módú családokat s mindenhol pénzt csalt ki, de Martincsekéknél lopott is s így azután hurrokra került. Abdulah nagy titokban beszélt el a családoknál, hogy ő neki menekülni kellett a szultán palotájából, mert összeesküvéssel gyanúsították s e miatt halálra ítélték. Több társával azonban sikerült megmenekülnie s azóta bujdosik és a jószívű emberek segítségével tartja fenn magát. A nemes testőr azonban mielőtt Rákos-Keresztúr közönségbe jött volna, megfordult a Rákos-Keresztúr mellett lévő munkásotthon-telepen is, a mit az ottaniak búrtelepnek neveznek. Az effendi értesülvén a »búr« elnevezésről, a telepen búr kapitánynak adta ki magát s a korcsmákban nagy hallgatóság előtt beszélt az angol-búr háború történetét. Minden ilyen előadásnál a hallgatók tekintélyes összeget gyűjtöttek a részére, sőt több család meg is hívta magához, de az effendi távozása után mindenhol eltűnt valami értékesebb tárgy. Martincsek Gyula rákoskeresztúri lakosnál már mint a szultán sógora mutatkozott be, a hol a háziasszonynak német nyelven elmesélte azokat a szenvedéseket, a miket konstantinápolyi fogságában szenvedett, a honnan sikerült megszöknie. A háziasszony egy pár percze magára hagyta a szultán sógorát s azt az alkalmat a vendég felhasználta és két arany órárt lopott. Az effendit, a ki különben Budapesten, Bálint-utca 6. szám alatt lakott, letartóztatták és bevitték az ügyészséghez.

*** Lefoglalt lapok.** A budapesti ügyészség megkeresésére a nyitrai törvényszék megint lefoglalta az Amerikából, Clevelandből érkezett Luterán című lapnak utolsó négy számát, melyben izgató cikkek voltak a magyarság ellen.

*** Katonáink itthon.** A Lipppa környékén összpontosított katonaságnak tegnapelőtt ment végbe a zárógyakorlata. Négy ezred vett benne részt, köztük a Nagyváradi székelő 37-ik József gyalogezred. Tegnap, pénteken pedig megtörtént a várva-várt lefuvás. Derék katonáink ma szombaton délután 6 órakor érkeznek haza s a kiszolgált bakák még ma felöltik a civíli ruhát.

*** Vörös harc az aratókkal.** Borzalmas eset történt szerdán délután az Endréd közelében lévő Simon-pusztán. Simon László földbirtokos tanyáján szerdán végezték el az aratómunkások a cséplést s ekkor kellett volna szerződésileg megállapított arató részüket kikapni. Simon László az aratóknak adott előleg fejében nagy levonásokat akart eszközölni s a még kijáró gabonarészt is az ocnus, szemetes gabonából akarta kifizetni. A munkások ezt nem fogadták el, ami miatt előbb szóváltásra, majd tettelegességre került a dolog s ekkor Simon a cselédjeivel akarta kihajtatni az aratókat a pusztáról. Ekkor azután vörös összejáratásra került a dolog miközben Giskó Mihály kocsis Szalánki Mihály aratót vasvillával leütötte, az aratók ellenben Kuher Adam és Nyisztor Imre béréseket, továbbá Simon László földbirtokost életveszélyesen összeszurkálták. Kuher és Szalánki még tegnapelőtt éjjel behaltak sebeikbe. A vérengzés befejezése után a felbőszült aratók felgyújtották a szállást, valamint a kazlakba rakott szalmát s takarmányokat, azután a készen állott kocsijukat gabonával megrakva, elhúzóztak. Másnap a helyszínre érkezett a vizsátóbiró és kir. ügyész s a vizsgálatot még most is vezetik. Tizenhat munkást és egy cselédet letartóztattak.

SPORT.

Nevezések a nagyváradi versenyekre.

I. nap. 1902. szept. 20.

I. Eladó síkverseny.

1. Nagy A. száz. — Honi (fv.). 2. Klein Gy. — Széltoló. 3. Klein Gy. — Ewald. 4. Bogyay A. fhgy. — Wawel. 5. Jóny F. száz. — Fakati. 6. Czárán Z. — Annie. 7. Starhemberg V. gr. — Bieta. 8. Schey P. száz. — A tempo. 9. Rohonczy L. — Szerencse. 10. Foiberth J. fhgy. — Anákez. 11. Liptay B. — Hibli hubli. 12. Borbély Gy. — Lily (fv.). 13. Wondrák K. fhgy. — Peti II. 14. Gr. Pejacsevich A. — Dragina.

II. Ürögdi akadályverseny.

1. Kreisler F. főhadnagy — Basrelief. 2. Nagy Á. százados — Bojtár (fv.). 3. Stein Rezső — Leányka. 4. Liptay B. — Fülöp. 5. Czárán Z. — Moderne. 6. Degenfeld O. gr. — Campbell. 7. Gr. Starhemberg V. — Ingurka. 8. Gr. Merveldt M. — Remete F. 9. Rohonczy L. — Bosszu. 10. Kiss Á. százados — Avar. 11. Folberth T. főhadnagy — Vieuse Garçon. 12. Heintsehl F. főhadnagy — Csitt. 13. Pokorny hadnagy — Goncsz. 14. Pokorny hadnagy — Modeste. 15. Br. Morpurgo A. — Dagmar. 16. Krauss — Maresa (fv.)

IV. Szent Mártoni gátverseny.

1. Nagy A. száz. — Honi (fv.). 2. Klein Gy. — Gerle III. (fv.). 3. Bogyay A. fhgy. — Hogy volt. 4. Liptay B. — Viellichten. 5. Czárán J. — Moderne. 6. Sz. Degenfeld O. fhgy. — Campbell. 7. Gr. Starhemberg V. száz. — Fahr'dahin. 8. Edlinger O. hgy. — Gracilis. 9. Folberth J. fhgy. — Ariman. 10. Heintsehl F. fhgy. — Tost. 11. Wondrák K. fhgy. — Peti II. 12. Br. Morpurgo A. — Dagmar. 13. Krausz — Mariska. (fv.)

V. Zerge akadályverseny.

1. Nagy Á. százados — Bojtár. 2. Nagy A. százados — Honi. 3. Klein Gy. — Gerle III. 4. Klein Gy. — Dáma. 5. Id. Vojnich S. — Pálma. 6. Fejér J. — Marigola. 7. Gr. Merveldt M. százados — Jolán. 8. Hodzsa S. hadnagy — Bur. 9. Rohonczy L. — Hitetlen. 10. Rohonczy L. — Ragyogó. 11. Hoffmann L. alezredes — Széles II. 12. Liptay B. — Lily. 13. Krausz — Maresa (fv.)

VI. Bónékuti sikverseny.

1. Klein Gy. — Ewald. 2. Id. Vojnich S. — Pillangó (fv.) 3. Id. Vojnich S. — Paratlan (fv.) 4. Bogyay A. fhgy. — Wawel. 5. Bogyay A. fhgy. — Hogy volt. 6. Czárán Z. — Annie. 7. Czárán J. — Moderne. 8. Gr. Degenfeld O. — Campbell. 9. Gr. Starhemberg V. — Bieta. 10. Rohonczy S. — Bosszu. 11. Kiss A. száz. — Ovad. 12. Wondrák K. fhgy. — Peti II.

VII. Svengali verseny.

1. Czárán J. — Legény. 2. Czárán J. — Tuba. 3. Szunyogh Z. — Rézkakas. 4. Durneiss Gy. br. — Svengali.

II. nap, szept. 21.

I. Eladó sikverseny.

1. Klein Gy. — Széltoló. 2. Klein Gy. — Ewald. 3. Id. Vojnich S. — Pillangó (fv.) 4. Id. Vojnich S. — Paratlan (fv.) 5. Bogyay A. fhgy. — Hogy volt. 6. Bogyay A. fhgy. — Wawel. 7. Jóny F. száz. — Fakati. 8. Czárán Z. — Moderne. 9. Czárán Z. — Annie. 10. Gr. Starhemberg V. — Bieta. 11. Sebey P. száz. — A tempo. 12. Rohonczy L. — Szerencse. 13. Folberth J. fhgy. — Quaker. 14. Liptay B. — Hibli-hubli. 15. Wondrák K. — Peti II. 16. Gr. Pejacsevich A. — Dragina.

III. Nagy akadályverseny.

1. Kreisler F. fhadnagy — Basrelief. 2. Nagy A. százados — Bojtár. 3. Liptay B. — Láziás. 4. Liptay B. — Fülöp. 5. Czárán I. — Moderne. 6. Gr. Degenfeld O. — Campbell. 7. Sz. Merveldt M. 8. Sz. Starhemberg V. — Jugurtha. 9. Rohonczy L. — Bosszu. 10. Hoffman L. — Varázs. 11. Folbert I. fhadnagy Vieux Gargon. 12. Heindschl F. — Csitt. 13. Pokorny hadnagy — Gonosz. 14. Pokorny hadnagy — Modeste. 15. Br. Morpurgo A. — Dagmar.

V. Bihari gátverseny.

1. Czárán I. — Legény. 2. Czárán I. — Tuba. 3. Szunyogh Z. — Rézkakas. 4. Durneiss Gy. br. — Svengali. 5. Beöthy P. — Szende.

VI. Iklódi gátverseny.

1. Nagy A. száz. — Honi. 2. Klein Gy. — Gerle III. 3. Klein Gy. — Dáma. 4. Id. Vojnich S. — Palma. 5. Fejér I. — Marigeld. 6. Gr. Merveldt M. — Jolán. 7. Hodzsa S. hgy. — Búr. 8. Rohonczy L. — Hitetlen. 9. Rohonczy L. — Ragyogó. 10. Hoffmann L. alezr. — Szules II. 11. Borbély Gy. — Lily. 12. Krausz — Maresa.

Ügétő verseny.

Első nap, szombat, 1902. szept. 20.

III. Nagyvárad város dija. Kettős fogatok.

1. Kiss Ernő ur 4. é. sz. k. Fruska, 3. é. p. m. Bitang.
2. Liptay Béla ur id. p. h. Pajkos, 5. é. p. k. Iris.
3. Olasz Elemér ur 7. sz. k. Daru, 5. sz. k. Gólya.

Második nap, vasárnap 1902. szept. 21.

Báró Mannsberg Ernő emlékverseny kettős fogatok. Handicap.

1. Kiss Ernő ur 4. é. sz. k. Fruska, 3. é. p. m. Bitang.
A. Liptay Béla ur id. p. k. Pajkos, 5. é. p. k. Iris.
2. Olasz Elemér ur 7. é. sz. k. Daru, 5. é. sz. k. Gólya.

Igazságszolgáltatás.

Ítélet az uzsoráskodó hivatalszolgák ügyében.

Váratlanul szigorú ítéletet hozott tegnap a kir. törvényszék az uzsoráskodó hivatalszolgák ügyében.

Elrettentő példa ez, hogy mit érdemelnek azok a jobbmódu, sokszor pedig a mások pénzével üzérkedő hivatalszolgák, akik kihasználva helyzetüket, hallgatólagos, de ugyancsak nagy kamatra adogatnak kölcsön a megszorult

kis hivatalnokoknak, a kik restelve nyomorúságos helyzetüket és hogy tekintélyüket valamiképp mégis fenntarthassák, busásan fizetik a kamatot. Tudják ezt nagyon jól az üzérkedő hivatalszolgák, hogy az a kishivatalnok már csak a tisztességért is kifizeti a szolgát és hogy lekötöztetnie ne m. radjon, a busás kamatot is szívesen megfizeti.

A kir. törvényszék, úgy látszik, belátta ennek a tisztességes külsőbe bujtatott hivatali uzsorának tarthatatlanságát és példásan szigorú ítéletet szabott *Rákosi* és *Tóth* szolgákra.

Rákosit, a ki a tőkét szolgáltatta, 6 havi börtönrre, 200 korona pénzbírságra és hivatalvesztésre ítélte, míg Tóthot 4 havi börtönrre, 100 korona pénzbírságra és szintén hivatalvesztésre ítélte a büntető tanács, melynek elnöke, *Fassie* Sándor kir. törvényszéki bíró fél 1 órákor hirdette ki a súlyos ítéletet, mi ellen mind két vádlott és védőjük dr. *Stocker* József felebezést jelentett be.

Bot az iskolában.

Népiskolai viszonyaink elszomorító képét világították meg tegnap egy büntügyi tárgyalás tanúi.

A tenkei iskoláról van szó, a melynek a hat osztályába járó 120 gyermeket egyetlen tanító tanítja, nevelő nyomorúságos 400 frt fizetésért. Egy egész falu rakoncátlan gyermek népségét humánus módon és eszközökkel rendben tartani nem valami csekély feladat s legkevésbé sem csodálható, ha a tanító a megengedhető testi fenytőkkel igyekszik rendet csinálni akkor, mikor már a szép szó nem használ.

Novák Ferencz ám nem így gondolkozott az iskoláról és tanítóról, feltéve egyetlen fiát a fuvó széltől is, a ki pedig rászolgált, hogy *Rozs* Lajos tanító bottal tanítsa rendet tartani.

Márczius havában ifj. *Novák* Ferencz sirva jött haza az iskolából azzal a panaszszal, hogy a tanító megverte. Ezért *Novák* Ferencz *Rozs* Lajost feljelentette, s a járásbírószak ítélték is az ügyben s a vádlottat, mivel bebizonyosodott, hogy a megengedhető testi fenytők határát túl nem lépte, — felmentette.

Tegnap a kir. törvényszék büntető tanácsa ezt az ítéletet megerősítette. Mert mind a tanuk, mind az orvosi szakvélemény meggyeztek abban, hogy a tanító a megengedett iskolai fenytők határát túl nem lépte.

Jakab Lázár csődjei. Nem először ült már a vádlottak padján *Jakab* Lázár, de csaknem mindig hamis bukásért került oda. Tegnapelőtt is odavitték hitelezői, a kiknek mintegy 3000 korona követelésük volt ellene s a törvényszék el is ítélte *öt kilencz havi* fogházra. Eppen megirtuk róla a rövid hirt, mikor M. és K. czég nevében valaki telefonon felkérte lapunkat, ne közöljünk az esetről semmit. Megígértük azzal a feltétellel, ha a czég ugyanezt az ígéretet kapta a többi lapoktól is, mire kijelentették, hogy egyik lap sem fogja közölni az esetet. Nagy meglepetéssel olvastuk tehát, mikor tegnap *Jakab* Lázár elítélése egyik lapban mégis megjelent; a czég eljárásáról nem szólunk semmit, elég az ügyet megírni, a hogy esett.

A gyermekrontók. *Fábián* József, *Horváth* Lajosné és *Horváth* Mari bűnpörében a vizsgálat befejezéséhez közeledik. A vádolt asszonyok, a kik immár hat hete vannak vizsgálati fogságban, a szabadlábra helyezésükért folyamodtak. Ma dr. *Hajós* Géza vizsgálóbíró közölte dr. *Képegy* József ügyvéddel, hogy az ügyvédi kamara ajánlására a bíróság kinevezte *öt* *Fábián* védőjéül. Az ügyvéd elfogadta a kirendelést s rögtön engedelmet kért és kapott arra, hogy fogoly védenczével beszélhessen.

IRODALOM.

A Szigligeti-társaság jubileuma.

A Szigligeti-társaság jubileumának rendezésére kiküldött bizottság *Hoványi* Géza dr. elnöklésével buzgón működik az irodalmi egyesület jubileumának előkészítésében. A bizottság tegnap délután is ülést tartott, melyen véglegesen megállapította az ünnepség programját.

E szerint a jubiláris közgyűlésen, melyet október 26-án a Kereskedelmi Csarnok nagytermében tartanak meg *Hoványi* Géza dr. mint rendező bizottság elnöke mond beszédet; azután *Rádl* Ödön elnök megnyitja az ülést és emlékbeszédet mond.

A műsor következő pontja *Somló* Sándor felolvasása lesz; a rendező bizottság ugyanis nagynevű tagját, a Nemzeti színház igazgatóját költemény felolvasásra kéri föl. Kivüle szerepelnek még a nagyérdékű műsorban *Imrik* Péter, a társaság elnöke, *Fehér* Dezső és *Sas* Ede, végül a diszgyűlést *Bodor* Károly dr. zárószava rekeszti be.

A matiné után társaslakoma lesz a *Fekete Sas* nagytermében. *Somogyi* Károly szinigazgatót megkérlik, hogy este előadásul adja elő Szigligeti Ede egyik legjobb művét, a *Fenn az ernyő nincsen* kas című vígjátékot.

A jubileumot a társaság szorosán zárt körben rendezi, de Nagyvárad művelt társadalma bizonyára mély rokonszenvvel fog tüntetni az ünnepen az irodalmi egyesület és kintűnő elnöke mellett.

TANUGY.

Finiskolában — leánytanító.

Néhány nappal ezelőtt ily czimvel megjelent cikkünkre nagyobb közleményben reflektált tegnap a Sz—g-nak n-jegyű levelezője.

Hosszasan igyekszik kimutatni azt, hogy a nagyvárad községi iskolák I. és II. fiuosztályainál a leánytanítók alkalmazása nem magánérdekek kielégítésére történt, hanem magasabb pedagógiai szempontokból. E magasabb pedagógiai szempontokra kíváncsiak volnánk, — de ezekkel a levelező adós marad. E helyett arra hivatkozik, hogy ezen osztályokban az alkalmazott tanerők igen jó eredményt értek el és hogy a felügyelő-igazgató nem emelte fel a szavát e rendszer ellen.

Ezzel szemben pedig mi arra hivatkoznak, hogy a felügyelő-igazgató igenis állást foglalt már ez ellen nyíltan az iskolaszék előtt, hol e kérdés megfordult, legutóbb pedig a tanügyi bizottság előtt, hol e kérdésnek igen kényes részét érintette. No de erről még mindenesetre szó az iskolaszéken is, a sajtóban is.

Amit *Nas* Dezső mellőzésének és a vele kapcsolatos áthelyezéseknek a védelmére hoz fel a levelező, az bizony semmiképpen sem állja meg a helyét. Hogy *Nas* Dezső nem volt hosszabb időre szerződötve, az nem mentség, hisz a többi kisegítő tanerők sincsenek hosszabb időre lekötve s az iskolaszék nem tett kivételt mikor a múlt évi statusquo-nak a teljes épségben való fenntartását kimondotta.

Elismeri a cikkkező azt is, hogy »fényes eredménytel tanított az illető« s hogy ennek daczára mégis mellőzve lett — annak a világos jele, hogy a községi iskoláknál is olyan állapotok uralkodnak, mint a városnál, ahol — mint a tegnapi közgyűlés s az utolsó választás is bizonyítja — a hanyagságért miniszterileg

megdorgált vagy fegyelmi vizsgálat alatt állókat megjutalmazták, előlépteték, a szorgalmas munkásokat pedig mellőzik.

Az utolsó gyűlésen az áthelyezési kérvények tárgyalásán azt is kimondotta az iskolaszék, hogy az idősebbek jogát respektálja. Es mégis mellőzve lettek az idősebbek közül p. Raffayné és Makay Katinke.

Nagyon szép és minden sorában igaz a Sz—g cikkének befejező része, mely így szól:

„Városunk erején felül, óriási áldozatot hoz a tanügy oltárára. Joggal várja tehát és követeli meg, hogy mikor e tárggyal akár a tanácskozás termében, akár a nyilvánosság organumában foglalkoznak: ne a személyes rokon vagy ellenszenv, hanem a tanügy miatti-kfölkött álló magasabb érdeke vezessen bennünket.”

Csak azt szeretnénk tudni, mikor kap a községi iskolaszék olyan vezetőséget, hogy ez a szép elv a maga valójában érvényre is jusson?

A legutóbbi áthelyezések és kinevezéseknel e szép elvnek — sajnos — még az árnyéka sem volí lefedezhető. —a.

SZINHÁZ.

A Szigligeti-Színház megnyitása.

A színtársulat vagy nevelőtlenséggel, vagy botránnyos feledékenységgel kezdi működését.

Már tavaly volt panasz a miatt, hogy a színház vezetősége egyes lapokat kedvezményes, másokat, a melyek nem hajlandók függetlenségüket bárki szeszélyeinek alárendelni, következetesen mellőz s értesítéseket ezeknek a lapoknak csak mérsékelt adagokban osztogat. Ilyen kitüntető mellőzésben részesült lapunk most mindjárt az idény kezdetén, a megnyitásban a megnyitó előadásról szóló jelentést egyszerűen nem küldték el nekünk.

Ha ez mutató akar lenni az igazgatóság további magatartásából, hát megjegyezzük magunknak s annak idején megemlékezzünk róla.

A jelentést különben utólag a következőkben közöljük:

Színtársulatunk utolsó előadásait tartja Kaposvárott s folyó hó 16-án érkezik haza, hogy a 19-iki megnyitóra phent erővel készühesse, mely napon Kossuth Lajos hazánk nagy fiának 100 éves születési évfordulóját fogja megünnepelelni díszelőadással. Színpad kerül Verő Győry poétikus alkalmi darabja »Bölcső és Koporsó«, mely két részből és nyit változástól áll. A darab, melyet Pintér Imre rendez, Kossuth Lajos életéből a következő képeket öleli föl.

I. kép. Kossuth születése (néma). II. kép. Arany lakodalom. III. kép. Megesajjalás (Néma). IV. kép. Kossuth Czeglédén (néma). V. kép. Arany-lakodalom. VI. kép. Kossuth menekülése a hazából (néma). VII. Hungaria gyáza (néma).

Az utolsó kép a Kaposi-temetőben Kossuth Lajos sírjánál játszódik le.

A felsőbb iskolák ifjúságát ezuttal is felkéri az igazgatóság, hogy tanárjaik envedelmével szívesen előadásban a darab népies jelenéseiben részt vegyenek.

A »Bölcső és Koporsó« a következő szereposztásban kerül színpadra:

I. rész. Személyek:

Az asztalosmester	— — —	Szatmáry A.
A felügyelő	— — —	Bánó Jolán.
A leány	— — —	E. Kovács M.
A leány	— — —	Dési.
Az úr	— — —	Antalfy M.
A vén kurucz	— — —	Bognár Janos.
A balettrisa	— — —	Tóth Elek.
A teátrálista	— — —	Krasznay.

A jobbágy	— — —	Szarvasi.
A góbé	— — —	Erdélyi M.
A Janó	— — —	Sarkadi.
Az Iczig	— — —	Bérczi Gyula.
A Panna	— — —	P. Szép Olga.
A bakter	— — —	Csatár.
A hajdu	— — —	Porényi.

Történik az asztalosmester lakásán, majd Kossuth László háza előtt Monokon, 1802. szept. 19-én.

II. rész. Személyek:

A hivatalnok	— — —	Peterdy S.
Az újságíró	— — —	Tóth.
A hivataloszolga	— — —	Kohári.
Az öreg honvéd	— — —	Boenár.
A gyári munkás	— — —	Dési.
A mezei munkás	— — —	Vank.
A katonás ur	— — —	Kovács L.
A iót napszámos	— — —	Sarkadi.
A gyászruhás hölgy	— — —	Tóvári Anna.
A simaképi ur	— — —	Perényi.
A temető őr	— — —	Csatár Gy.

Munkások. Alakok. Történik Budapesten a hivatalban, majd a temetőben, napjainkban.

TAVIRATOK.

A Sasvári háborusdi.

Budapest, szept. 12. (Saj. tud. táv.) Kukulón folytonos ágyuzással lovascsapat ütközet volt. Négy ellenséges huszár és ulánus ezred vágatott át a falun. A gyakorlat fél tizkor ért véget, ekkorra a 9-dik huszár és 6-ik dragonyos ezred Ferencz Szalvátor főherceg vezetésével beérkezett Sasvárra, ahonnan 11 órakor vonult ki ezredével. A király a német trónörökösrel féltizenegykor visszalovagolt a kastélyba a kísérő attasékkal. József és Rajner főhercegek már jóval előbb visszatértek. Félkettőkor villásreggeli, este fél nyolczkor pedig ebéd volt. A lefuvásig József és Rajner főhercegeken kívül egyik főherceg sem maradt Sasváron.

Osztrák halászlati kongresszus.

Bécs, szept. 12. A nyolczadik osztrák halászlati kongresszus mai üléséből hódoló táviratot küldött a királynak. A kongresszus azután megkezdte érdemleges tanácskozásait. (M. T. I.)

Párbajozó alispán.

Győr, szept. 12. (Saját tud. táv.) Pogány mosonymegyei alispán pisztoly-párbajt vívott Zoltán László hírlapíróval. Sebesülés nem történt. A párbajra okot Zoltán sértő levele szolgáltatott.

A »Szigetvár« uton.

Lisabon, szept. 12. A Szigetvár osztrák-magyar hadihajó tegnap elindult innen. (M. T. I.)

Földrengés.

Bécs, szept. 12. Kéthelyen, Lajta-Bruck mellett tegnap éjfékor néhány másodpercig tartó földrengés volt. A lakosság nagyon megrémült, az emberek otthagyták lakásukat és csak akkor tértek vissza, a mikor látták, hogy a földindulás nem ismétlődik. (M. T. I.)

A haitii polgárháboru.

Washington, szeptember 11. A Cincinnatii czirkálójó, a mely most Bap Haitien előtt van, azt a parancsot kapta, hogy Colonba menjen. A Wisconsin czirkálójó Panamába rendelék ki. (M. T. I.)

Széli Budapest.

Budapest, szept. 12. (Saját tud. táv.) Széli Kálmán miniszterelnök reggel Budapestre érkezik, hogy a nyári szünet utáni első minisztertanácson elnököljön. A tanácskozás reggel 10 órakor kezdődik és előre láthatólag estelig eltart.

Torpedó czirkálójó rendelese.

Konstantinápoly, szept. 11. A porta a génuai Ansaldo-féle hajógyárral tárgyalásokat folytat két olyan torpedóczirkálójó megrendelese végett, mint az Agordet olasz czirkálójó, a melylyel Palumbo ellentengernagy idejött s a melynek típusa és menetsebessége nagyon megtetszett a szultánnak. (M. T. I.)

A braganzai herceget felmentették.

Budapest, szept. 12. (Saj. tud. táv.) A törvényszék ma tárgyalta a braganzai herceg ügyét, s az esküdtszék a herceget felmentette.

Marconi.

Róma, szeptember 12. A »Tribuna« egyik munkatársa beszélgetett Marconival, a ki azt mondta, hogy a »Carlo Alberto« czirkálójóval előbb Cap Bretonba (Uj Skócia) és azután Cap Codba (Massachusetts) megy, a hol két nagy állomást létesít a dróttalan táviró számára.

Ujabb gyűjtés Kossuth szobrára.

Budapest, szept. 12. (Saj. tud. táv.) Az egyetemi ifjuság elhatározta, hogy Kossuth szobrára ujabb gyűjtést indít.

Kirabolt vonat.

Peking, szept. 12. A luhan vasutnak két francia hivatalnokát Peking és Paotingfu között kínai emberek megtámadták és halálosan megsebesítették. A francia hivatalnokoknál bérek kifizetésére számtal nagy pénzösszeg volt, a melyet a kínaiak elraboltak tőlük. (M. T. I.)

Letartóztatott anarchisták.

Barcelona, szeptember 12. A rendőrség öt anarchistát tartóztatott le. A köművesek sztrájkja még egyre tart. (M. T. I.)

REGÉNY-OSARNOK.

Tüzzel-vassal.

Irtá: Sienkiewicz Henrik.

80.

A hercegnőről úgy rendelkezett, hogy egész udvarával együtt Wisnicvébe vonuljon.

A kocsiira fölrakták a podgyaszt. indulásra készen állott minden. Griseldis hercegasszony bátor szívvel és erős akarattal vezette az előkészületeket és ez megnyugtatta a herceget is, akinek fájt ez a valás. Mert válnia kellett beláthatatlan időkre hitvesétől és Lubnietől, atól a maghitt, barátságos lészektől, annyi dicsőség és boldog nap színhelyétől. A cseléség is busan lehorgasztotta fejét, mert sejtették, hogy a herceg távollétében beront a városba az ellenség és kő kövön nem marad akkor itt. És jajveszkeltek és sirtak az asszonyok és így búcsuztak otthonuktól.

— Látunk-e még valaha?

VIII.

Skrzetuski, akit a szerelem és a félelem üzdött, megelőzte a serzet és izgatottan rontott be a hercegi kastélyba.

— Hol van Sagloba? Hol van Helena?
De nem találta őket Kétségbeesetten rohant a szállására, bezárkózott a szobájába és csődött reményein keseregve beléveszett a fájdalomba és félelembe. De azután magához tért és ellátta ezt a két rettenetes érzést lelkéről, miként a csatatéren elűzi a haldokló a testére leszálló keselyűket és hollókat. Bizott a Sagloba ravaszágában és most már emlékezett, hogy két meztelen embert talált a nádásban. Azoknak a ruháit öltötték hát föl a szökevények!

Es az Istenben is bizott. Az ég nem akarhatja egy ártatlan fiatal leány vesztét.
— Hogy kegyesebb legyen iránta. imádkozni fogok érte megtisztult lélekkel. Meggyónok.

A prépost, akit gyóntatóul kért, elvezette a kápolnába és szeretettel hallgatta végig. Intéseket adott aztán néki, korholta a fogvatartásaiért, erősítette a hitében.

— Nem illő dolog, hogy a keresztény ember kétkedjék az Isten kegyelmében és es kétségbeesés a saját sorsa fölött, mikor a haza forog veszedelemben. Mert több könny kell, hogy hulljék a nemzet jóvoltáért, mint az egyes ember boldogságáért.

Es oly meleg, színes szavakkal beszélt a hazáról és oly sötét képét festette a pusztulásának, hogy Szarzetuski szívét betöltötte a lelkesedés és az aggodás, s a maga baját már maga is kisebbnek látta. A prépost pedig így intette.

— Ki kell vedned a szívedből a kozákok elleni gyűlölséget és haragot is. Meg fogod büntetni őket a példaadás okáért, mint a bazának és főként a hitnek az ellenségét, mint a pogányok szövetségeseit, de azután meg is fogsz bocsátani nekik, s nem üldözöd őket bosszúddal, hogy néked is megbocsáttassék. Es ha így teszel: igazságot ad néked az Isten és visszavezeti karjaidba a kedvesedet!

Megadta néki a föloldozást, de vezeklést szabott rá.

— Reggelig itt heverj a keresztrefeszítettnek a képe előtt a porban!

Üresen maradt a kápolna, két gyertya pisllákol az oltáron és rózsás, meg aranyos sugarakat vetettek a Jézus arczára, aki alabástromból faragva, végtelen fájdalommal és jósággal nézett alá. Órákon át hevert előtte a hideg kőpallón Szarzetuski és érezte, mint hagyja el lelkét a keserűség, a gyűlölség, a fájdalom, a kétségbeesés, a gond. Kiützte őket onnan a vallás vigasza és belefojtotta őket a templom feneketlen sötétjébe. Meekönnyebbülten lélegzett, erői visszatértek, megvilágosodott elborult elméje, érezte, hogy csupa hit már a bensője, a kétség minden árnya nélkül.

Ujjászületve hagyta oda reggel a templomot és csapatjához sietett. A tisztek szemlét tartottak a legénység és a lovak fölött, azután kivonult a sereg a mezőkre és csatarendbe sorakozott.

Ezalatt a herceg a Mihály-székesegyházban misét hallgatott, azután visszatért a kastélyba, s a görög papságnak, valamint a labai és khoroli polgároknak a küldöttségeit fogadta. Trónjára ült, körölte legelőkölő lovagjai állottak.

Előlépett Hraby, a labai polgárok legöregebbike, s így szólt:

— Búcsuzom tőled herceg, valamennyi dnyepermenti város nevében. De kérünk, hogy ne menj el tőlünk, ne hagyj a nyáját pásztor nélkül.

Es a többi küldött összekulcsolta a kezét és mindannyian kérték:

— Ne menj el! — maradj velünk!

A herceg azonban intett, hogy nem lehet. Sirva borultak ekkor lábához a küldöttek, akik közül nem egy szított titokban a kozákokhoz. Hanem azért ők is megrémültek a herceg távozásától, mert féltek, hogy a városban rekedt csöcselék föllázad, ha ura és parancsolója messzi jár.

A herceg pedig szép szavakat mondott, intette őket, hogy maradjanak hívek a köztársasághoz és a király szent személyéhez.

— Ne tagadjuk meg mindannyiunk közös anyját, a köztársaságot, aki eddig védelel, gyarapított minket, ne vegyük nyakunkra idegenek jármát!

A görög papságtól is ilyenképpen búcsuzott, azután jelt adott az indulásra. Az egész kastélyt betöltötte a jajgatás és a sírás. Az udvarhölgyek közül sokan elájultak, a szép Borsobohata Annát alig tudták életre kelteni, csupán a hercegnő szeme maradt szárazon. Bűszkén, magasra emelt fővel szállott be hirtájába, szőgyelte volna, ha a nép gyöngének látja. A palota körül sűrű tömeg állott, kongott valamennyi harang, a pópák áldást adtak a távozókra s a vitézek nyomában megindult a hosszú kocsisor is.

Végre a herceg is lóra ült. Valamennyi zászlót meghajtották előtte, megdördültek a sánczokon az ágyuk. A sereg élén két tatár század haladt, utánuk jött a Wurzel tüzérsége, majd a Mahnicki őrnagy gyalogsága. Ezt követte a hercegnő egész kíséretével és podgyászos szekereivel, fedezetül a Bihoviec oláh dandárát adták melléje. Végül jött a nehéz lovasság, a páncélos századok és a huszárság, majd a dragonyosok.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Kelch Jenő és Társa Társaság jelentése

— A társaságok szedési listája.

Határítók.

	Budapest, szept. 12.
Buza októberre	8.01
Buza áprilisra	8.93
Tengeri	5.16
Rozs okt.	6.53
Zab ápr.	6
Káposzta	96

Hirtelrejelölés

	Budapest, szept. 12.
Magyar hitel	697
Magyar hitel	701
Magyar hitel	609.50
Magyar hitel	242
Magyar hitel	
Magyar hitel	

Hivatalos Arfolyamok

A Budapesti Ért. és Ártéktőzsdén 1902. szept. 12-én.

Magyar aranyjárdék 4%	121.10
Magyar koronajárdék	98.10
Magyar vasúti kötvény aranyban 4%	119.
Magyar vasúti kötvény ezüsten 2 1/2%	100.
Magyar keleti vasúti államkötvény 1873-ban	118.60
Magyar hitelhermenszintési kötvény 4%	98.
Helyettesítő jog megállítási kötvény	100.
Helyettesítő jog megállítási kötvény	97.50
Magyar pénzügyi-sorsjegy-kötvény	204.
Magyar pénzügyi-sorsjegy-kötvény	163.
Osztályjárdék papírban	101.10
Osztályjárdék papírban	101.
Osztályjárdék aranyban	121.50
Osztályjárdék aranyban	99.50
Osztályjárdék aranyban	152.25
Osztályjárdék aranyban	16.
Magyar hitelbankrészvény	784.50
Osztályjárdék aranyban	720.
Párisi visita	95.10
20 frukos arany (Napoleon'dor)	19.06

FÜRDŐI MENETREND.

Érvényes 1901. május 1-től.

Nagyvárad—Püspök-fürdő—Felix-fürdő.

	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad indul.	730	950	—	—	450	—	858
Vásártér	722	931	*114	237	420	638	854
V.-Velenze	740	1000	1185	256	500	656	915
Rontó	754	1014	1150	309	514	709	929
Püspök-fürdő	805	1025	1155	314	519	714	915
Felix-fürdő érk.	817	1037	1209	328	536	728	933

Felix-fürdő—Püspök-fürdő—Nagyvárad.

	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Felix-fürdő indul.	820	1042	*1215	330	539	733	953
Püspök-fürdő	838	1100	1227	342	556	743	—
Rontó	842	1104	1232	346	560	748	1000
V.-Velenze	856	1118	1246	359	574	762	1013
Vásártér érk.	912	1174	1292	415	630	819	1030
Nagyvárad	905	1127	—	—	623	—	1023

A *-gal jelölt csak vasár- és ünnepnap közlekedik

Németbirodalmi márka	116.97
Londoni visita	289.60
20 márkás arany	28.41

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Kiadó lakás.

A Mezey-féle házban (Kossuth Lajos-utca) egy első emeleti utcza lakás, mely áll: 4 szoba, 1 alcoven, mellék-helyiségek s egy üveges terasz a Kö. rözsre,

f. évi november hó 1-től kiadó.

292

Kiadó magtárak.

A Nagyvárad Takarékpénztár tulajdonát képező katonavárosi Weinberger-féle gyári helyiségben levő üres magtárak

azonnal bérbevehetőek.

Ertekezhetni a Nagyvárad Takarékpénztárnál.

Pénzt szerzek.

Kölcsönt födbirtok és házakra. Jelzalog, személyi hitel, tárcza váltók, tiszti és tisztviselő váltókat legelőnyösebb feltételek mellett.

Olcsó kamatlábbal

számítolok le, és szerzek pénzt a legmagasabb értéklés mellett előkelő fővárosi pénzintézetektől.

Ertekezhetni délelőtt 10 órától 12 óráig, délután 4 órától 6 óráig.

142.

Hagymási Jenő,

Nagy-Teleki-utca 46.

939—1902. számhoz.

Árverési hirdetés.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a Nagyváradi városi kir. járásbírósnak 1902. évi VI. 382/7. számú végzésével Dr. Schweiger Ede ügyvéd által képviselt Karl Hachauer felperes részére **Hevesi Sándor** utóda alperes ellen 436 kor. 40 fill. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 3359 kor. becsült ingóságokra a nagyváradi városi kir. járásbírósnak fenti számú végzése folytán az árverés elrendeltetik, annak a felülfoglaltak követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Nagyváradon Zöldfa-utca 4. számú házban leendő megtartására határidőül **1902. év október hó 1. napjának délelőtti 11 órája** tűzetik ki, mikor a bíróság lefoglalt árucikkek s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfogadnak adni.

Felhívattak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírott kiküldöttnél vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő hirdetésének a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Kelt Nagyváradon, 1902. évi szept. hó 12. napján.

Csathó Jenő,

kir. bír. végrehajtó.

316.

Három magtár
azonnal kiadó a
**Biharmegyei kereskedelmi, ipar- és
terményhitelbank**
Nagy-Teleky-utczai házában. 306.

Kiadó lakás.

A Biharmegyei takarékpénztár Kossuth-utczai házában

Egy másodemeleti udvari lakrész

két szoba alkov, előszoba, konyha és megfelelő mellékhelyiségekkel

f. évi november hó 1-től kladó.

Értekezhetni az intézet I. emeleti üzlet-helyiségében. 294

A helybeli és vidéki
összes tanintézetekben és iskolákban
használatban levő

TANKÖNYVEK,
SEGÉD-KÖNYVEK,

mindenféle **író- és rajzszer**ek, a legjobb minőségben és a legjutányosabban kaphatók:

SEBŐ IMRE = könyv- és papirkereskedésben =
NAGYVÁRAD,
Fő-utca, Oláry-ház,
az Orsolya-zárdával szemben. 295.

Helybeli és vidéki telefon-szám. 276.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyváradi, Apáca-utca 3. szám.

Művek

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfeljek,

számlák, falragaszok,
báli meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naptárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,

gyászlapok

síb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.